

РЕШЕНИЕ

№ 1531

гр. София, 13.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разглежда докладваното от Георги Иванов Въззивно гражданско дело № 20221000502131 по описа за 2022 година

Разглежда в съдебно заседание на 14.11.22г. /с участието на секретаря Й./ въззивно гражданско дело № 2131/22г. и констатира следното:

С решение на ОС - Благоевград от 01.03.22г. по г.д. № 189/21г. е уважен /изцяло – до размера на сумата 144 884, 25 лева/ иск по чл. 79 от ЗЗД във връзка с чл. 229, ал. 4 от КТ на „Аблера“ ООД против М. Н. и е отхвърлен /изцяло – за сума в размер на 14 884, 25 лева/ иск по чл. 92 от ЗЗД на „Аблера“ ООД против М. Н..

Решението на ОС - Благоевград се обжалва и от двете страни /в осъдителна част от М. Н.; в отхвърлителната част от „Аблера“ ООД/.

Съображенията на страните са изложени по делото /в рамките на производствата пред ОС - Благоевград и САС/.

Събраните по делото /в рамките на производството пред двете съдебни инстанции/ доказателства /писмени, гласни и експертни - преценени в съвкупност, в контекста на твърденията - възраженията на страните и правилата на чл. 266 от ГПК и чл. 269, изр. 2-ро от ГПК/ удостоверяват, че:

Страните са сключили /на 19.07.19г./ договор по чл. 229 от КТ. В рамките на учредената договорна връзка /правоотношение/ дружеството е поело задължение да предостави парични средства /да поеме финансовата издръжка/ на ответницата в процеса на обучението й по специалността „Master of financial analysis“ в учебното заведение “London Business School“. Фирмата е изпълнила надлежно /по смисъла на чл. 63 от ЗЗД/ това задължение /финансирала е М. Н. с парична сума в размер на общо 144 884, 25 лева/. Ответницата също е изпълнила /надлежно – по смисъла на чл. 63 от ЗЗД/ част от своите задължения по договора /преминала е успешно обучението, завършила е същото и е придобила горната квалификация/. Не се спори /това обстоятелство се явява удостоверено и от събраните по делото писмени и гласни доказателства – преценени в съвкупност/, че М. Н. не е изпълнила другата част от задълженията си – да постъпи на работа по трудов договор в

дружеството /по предложената от „Аблера“ ООД длъжност „Бизнес консултант информационни технологии“/ и да работи по такова правоотношение във фирмата за период от 3 години. С оглед това /предвид посочената неизправност в поведението на ответницата/ ищецът претендира да му бъде върната – присъдена /в хипотезата на чл. 79, ал. 1, предл. 2-ро от ЗЗД във връзка с чл. 229, ал. 4 от КТ във връзка с чл. 8, чл. 9 и чл. 4.4 от процесния договор/ платената за обучението на ответницата сума /в размер на общо 144 884, 25 лева/ и да бъде ангажирана /в хипотезата на чл. 92 от ЗЗД във връзка във връзка чл. 9 и чл. 4.4 от процесния договор/ имуществената отговорност на М. Н. /до размера на сумата 14 884, 25 лева/.

Искът по чл. 79 от ЗЗД във връзка с чл. 229, ал. 4 от КТ е основателен /жалбата на М. Н. е неоснователна/ :

Съдържанието на основната /първата/ въззивната жалба /преценено в контекста на правилото по чл. 269, изр. 2-ро от ГПК/ сочи, че – към момента /на този етап от процеса/ се явява спорен единствено въпросът: дали дружеството е предложило на ответницата адекватна длъжност /съответстваща на придобитата в процеса на обучението й професионална квалификация/. Жалбоподателката поддържа, че това не е било сторено /и с това възражение обосновава тезата си, че отказът й да постъпи на работа във фирмата се явява „правомерен“ по смисъла на закона и съдържанието на учредената договорна връзка/. Останалите възражения на ответницата /заявени в рамките на производството пред първата инстанция/ не се поддържат /пряко или косвено/ във въззивната жалба на М. Н. /такъв извод налага и съдържанието на представените от жалбоподателката писмени бележки/. Независимо от това /за пълнота на изложението/: първоинстанционният съдия е изложил подробни /конкретни/ мотиви досежно останалите /извън посоченото по-горе/ възражения на ответницата /и настоящият съдебен състав препраща към съображенията на окръжния съд в тази част - при условията на чл. 272 от ГПК; допълнителни, „собствени“ мотиви настоящият съд не излага – именно предвид конкретното съдържание на въззивната жалба на М. Н./.

Във връзка с очертаното по – горе конкретно /спорно/ обстоятелство:

От една страна:

Принципната логика на правоотношение като процесното /учредено при условията на чл. 229 от КТ/ изисква - налага /дори това да не е уточнено изрично в договора/ дружеството /работодател/ да предложи на /и да приеме на работа/ обучаващия се - по придобитата в рамките на учебния процес специалност /квалификация/. В тази насока е конкретното /изрично/ правило на чл. 229, ал. 2, т. 2 от КТ /което се явява приложимо в случая, предвид обстоятелството, че процесното правоотношение е било конституирано именно при условията и реда на този правен институт - „договор за придобиване на квалификация“/. Противната /обратната/ логика би позволила /допуснала/ възможност /която не кореспондира по никакъв начин с правната и житейска логика/ работодателят да предложи на кандидата за работа коренно различна длъжност /драстично различаваща се от/по нищо не съответстваща на - придобитата специалност/ и да използва логичният и обоснован отказ на кандидата да заеме такава длъжност като основание за едностранно /недобросъвестно/ прекратяване /разваляне/ на договорната връзка и за търсене на имуществената отговорност от физическото лице /на обезщетение за неизпълнен договор/. Не са такива логиката и смисълът на закона. Косвен аргумент в подкрепа на горните изводи е правилото на чл. 232, ал. 1 от КТ /което регламентира подобна хипотеза/. С оглед изложеното: възраженията на „Аблера“ ООД /заявени в горната насока/ се явяват неоснователни.

От друга страна:

Принципно:

Съпоставката на предложената от работодателя позиция /„Бизнес консултант информационни технологии“/ с придобитата от ответницата квалификация /„Финансов анализатор“/ следва да бъде направена в контекста на съдържанието /а не на

наименованието/ на двете длъжности /т.е. последните следва да бъдат преценени и съотнесени една спрямо друга като съвкупност от трудови функции – интелектуални и физически, като права и задължения на служителя или най-общо казано като „трудово-правен статут“ на кандидата за работа/. Именно това е сторено от приетата пред настоящата инстанция икономическа експертиза. Същата установява /в тази насока са и обясненията на вещото лице от съдебното заседание/ частично припокриване на двата вида длъжности /като обем от трудови функции, като естество, вид и предмет на работа, като личностни изисквания, специални умения, отговорности на служителя, като условия на труд и т.н./. В такава хипотеза /предвид посочената констатация на експерта/ следва да се приеме, че дружеството е изпълнило /добросъвестно/ задължението си по договора – да предложи /по смисъла на чл. 229, ал. 2, т. 2 от КТ/ на ответницата работа, която макар да не е съвсем идентична е подобна /близка/ по съдържание на придобитата квалификация.

Съдържанието на представените по делото писмени доказателства /удостоверяващи проведената от страните извън-съдебна кореспонденция във връзка с предложението на работодателя - М. Н. да започне работа на предложената ѝ длъжност/ удостоверява, че – дружеството е предоставило /неколкократно/ подходящ срок /по смисъла на чл. 87, ал. 1 от ЗЗД/ на ответницата да изпълни основното си /обсъжданото/ задължение по правоотношението. В същата насока са и събраните по делото гласни доказателства /разпитаният в процеса свидетел дава показания, че – страните са поддържали „сериозна комуникация“ след като ответницата е придобила квалификацията си, т.е. по повод евентуалното ѝ постъпване на работа в дружеството/. Посочените /изброените/ доказателства /писмени и гласни – преценени в съвкупност/ сочат, че – извън-съдебният отказ на М. Н. да приеме предложението на работодателя е бил обоснован основно /изключително/ с твърдението, че фирмата е предложила ниска заплата за длъжността /а не с възражение, че самата длъжност се явява несъответна на придобитата професионална квалификация – такава теза се застъпва едва в рамките на настоящото производство/. Този конкретен /така обоснован/ отказ на М. Н. да приеме офертата на фирмата следва /преценен преди всичко в контекста на размера на сторената от дружеството финансова инвестиция в полза на ответницата – в размер на крупната сума от 144 884, 25 лева/ да се окачестви като – недобросъвестен /особено като се съобрази и обстоятелството, че ищецът изрично е посочил, че предложената заплата е само стартова и касае единствено изпитателния срок на трудовия договор/.

Изложеното налага извода, че: ищецът се явява изправна страна в рамките на процесната договорна връзка, а ответницата – неизправна страна. Това обосновава правото на фирмата да претендира /в хипотезата на чл. 79, ал. 1, предл. 2-ро от ЗЗД във връзка с чл. 229, ал. 4 от КТ във връзка с чл. 8, чл. 9 и чл. 4.4 от процесния договор/ връщане на сторената в полза на М. Н. финансова инвестиция. Обратната /противната/ логика би позволила /допуснала/ да настъпи /в противоречие с принципа на добросъвестността/ съществено неоснователно обогатяване в полза на ответницата /срещу стореният изцяло в нейна полза имуществен разход в размер на общо 144 884, 25 лева – работодателят не би получил никаква насрещна престация/. Такъв правен /и житейски/ ефект не може да бъде защитен. Кандидатът за работа може /разбира се/ да откаже да постъпи на работа, ако му е предложена несъответна /но в смисъла на изложеното по-горе/ длъжност. Същият може /в такъв случай – при този вид неизправност на работодателя/ да претендира и обезщетение за вреди от фирмата /по общите правила на гражданския закон; косвен аргумент в тази насока е правилото на чл. 232, ал. 2 от КТ, което регламентира подобна хипотеза/. И в двата варианта обаче: получената за обучението сума не може да бъде задържана /именно доколкото това би довело до сериозно неоснователно разместване на съществени имуществени блага/. Инвестираната в полза на кандидата за работа сума винаги подлежи на връщане /евентуално заедно с дължимо от работника обезщетение по чл. 229, ал. 4 от КТ, а и по смисъла на чл. 232, ал. 3 от КТ, който регламентира подобна хипотеза/.

С оглед изложеното: искът по чл. 79 от ЗЗД във връзка с чл. 229, ал. 4 от КТ следва да бъде – уважен /решението на ОС – Благоевград следва да бъде – потвърдено в тази

част/.

Искът по чл. 92 от ЗЗД е неоснователен:

Първоинстанционният съдия е изложил подробни /конкретни/ съображения досежно неоснователността на претенцията за присъждане на неустойка /обосновани с правилото на чл. 9, изр 2-ро от договора/. Настоящият съдебен състав препраща /при условията на чл. 272 от ГПК/ към доводите на окръжния съдия. В допълнение /принципно/: всяка договорна клауза /подобно и на всички такива правни норми/, която предвижда /учредява/ задължение за имуществена /или друг вид/ отговорност следва да се тълкува – стеснително. Поради това /предвид посочената принципна постановка/: и текстът на чл. 9, изр. 2-ро от процесния договор /във връзка с правилото по чл. 92 от ЗЗД/ следва да се разбира /тълкува/ буквално /както е сторено от първоинстанционния съдия/.

Предвид изложеното: искът по чл. 92 от ЗЗД следва да бъде - отхвърлен /решението на ОС – Благоевград следва да бъде – потвърдено и в тази част/.

С оглед изхода на спора пред САС: в полза на страните следва да бъдат присъдени /в хипотезите на чл. 78, ал. 1 от ГПК и чл. 78, ал. 3 от ГПК/ съдебни разноски /за производството пред настоящата инстанция/.

Съдът,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение на ОС - Благоевград от 01.03.22г. по г.д. № 189/21г.

ОСЪЖДА М. А. Н. да плати на „Аблера“ ООД 2 626 лева - съдебни разноски /за производството пред САС/.

ОСЪЖДА „Аблера“ ООД да плати на М. А. Н. 541 лева – съдебни разноски /за производството пред САС/.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-седмичен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____